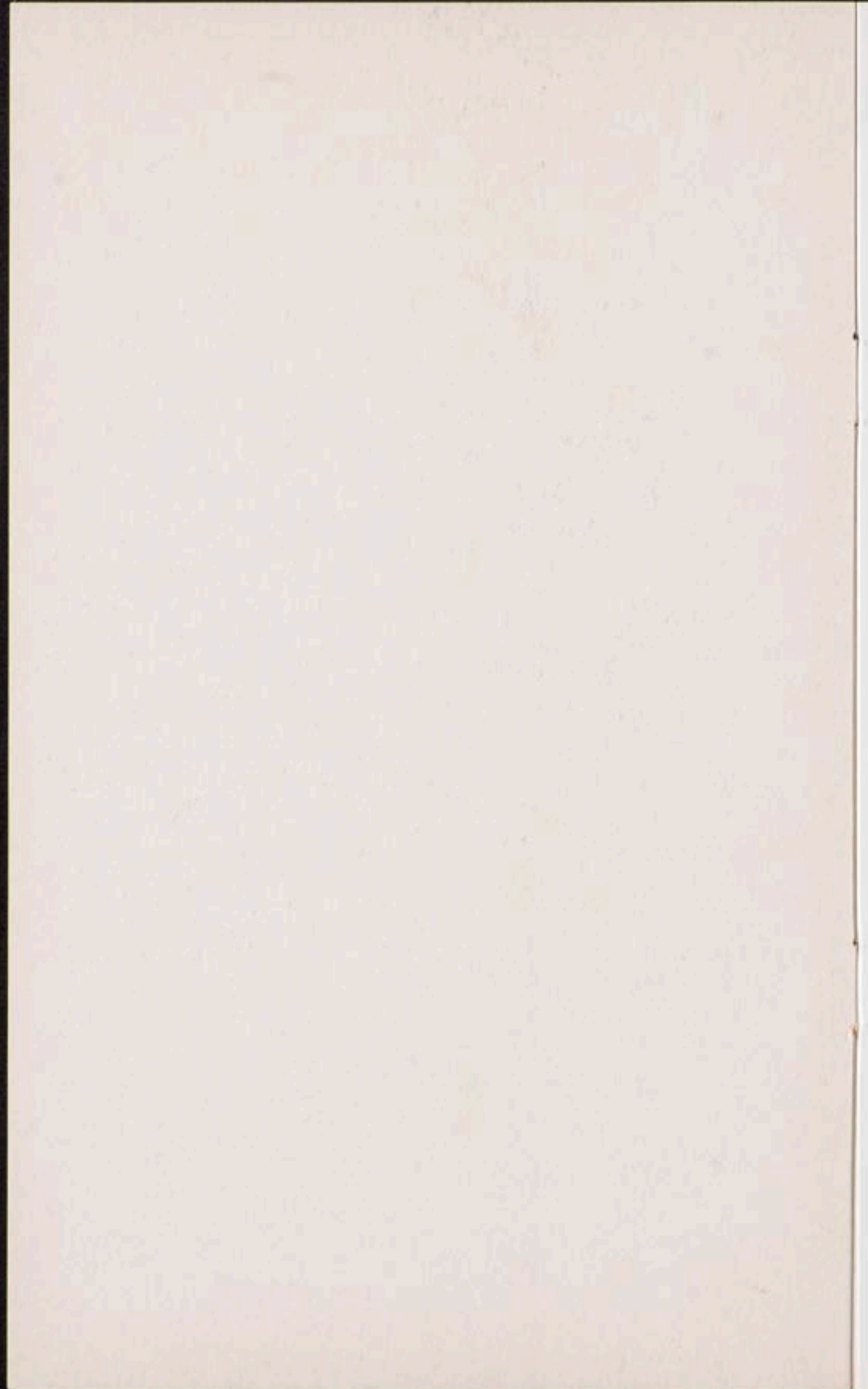

Cyfrowe Muzeum Teatru Wielkiego w Łodzi

*Król
Maciuś Pierwszy*

TEATR WIELKI W ŁODZI

Dyrektor artystyczny: Bogusław Pikała

Król Maciuś Pierwszy

Balet dla dzieci w dwóch aktach

do muzyki Sergiusza Prokofiewa i Dymitra Szostakowicza

Libretto na motywach powieści Janusza Korczaka – Aleksandra Stanisławska

Spektakl zrealizowano przy współpracy z PBG Bank – Grupa PEKAO S.A.

To wszystko, co udało mi się do tej pory osiągnąć, zawdzięczam nie tylko własnej ciężkiej pracy, ale również życzliwości osób, które mi zawierzyły, licząc na mój wkład w rozwój baletu polskiego.

Za to jestem im wdzięczna.

W szczególności pragnę podziękować:

Pani Marii Łapińskiej-Parnell za przekazanie wiary w konieczność poszerzania przeze mnie wiedzy w zakresie tworzenia tańca.

Panu Michałowi Jagiello, wiceministrowi kultury, za rekomendację mojej kandydatury Fundacji Kultury Polskiej.

Pani Beacie Tyszkiewicz — prezesowi Fundacji Kultury Polskiej i **Pani Annie Nowakowskiej** — dyrektorowi Fundacji za pomoc finansową i wsparcie duchowe, bez których ukończenie Konserwatorium Muzycznego w St. Petersburgu byłoby niemożliwe,

Panu Sławomirowi Pietrasowi za zrozumienie i pomoc w realizacji moich zamierzeń, Dyrekcji Teatru Wielkiego w Łodzi za zaufanie dzięki któremu mogłam wystawić ten spektakl.

Zarządowi Powszechnego Banku Gospodarczego — Grupa PEKAO S.A.

za finansowe wsparcie przy realizacji spektaklu.

Najpiękniej dziękuję moim Rodzicom, którzy nigdy nie szczędzili czasu, troski, pieniędzy i słów otuchy w trudnych dla mnie chwilach.

Aleksandra Stanisławska

Aleksandra Stanisławska

jest rodowitą łodzianką. Naukę tańca rozpoczęła w wieku 6 lat w Zespole Pieśni i Tańca „Poltex”, później została uczennicą łódzkiej Szkoły Baletowej im. Feliksa Parnella. Ponieważ bardziej niż sam taniec interesował ją sposób jego tworzenia postanowiła kontynuować naukę na wydziale reżyserii baletu w Petersburskim Konserwatorium Muzycznym. W podjęciu tej decyzji szczególnie pomogła jej często odwiedzająca Szkołę wdowa po Feliksie Parnellu - Maria Łapińska-Parnellowa.

Studia w Sankt Petersburgu Aleksandra Stanisławska odbyła m. in. dzięki wsparciu finansowemu Fundacji Kultury Polskiej, której prezesem jest Beata Tyszkiewicz, a dyrektorem — Anna Nowakowska. Po ukończeniu studiów A. Stanisławska została oficjalnym przedstawicielem w Polsce Petersburskiego Konserwatorium, z uprawnieniami do rekrutacji na wszystkie wydziały i do przeprowadzania egzaminów wstępnych.

Do sukcesów młodej artystki można zaliczyć trwającą już 3 lata współpracę z Akademią Baletu Rosyjskiego im. A. J. Waganowej. Absolwenci Akademii na egzaminie dyplomowym z tańca historycznego wykonują mazury i polonezy w jej układzie.

W dorobku twórczym A. Stanisławska ma również miniatury baletowe, wystawiane w istniejącym przy Konserwatorium Teatrze Opery i Baletu w Sankt-Petersburgu. Wkrótce młoda choreografka rozpocznie studia doktoranckie w Petersburskim Konserwatorium. Praca doktorska poświęcona będzie baletom Feliksa Parnella.

Aleksandra Stanisławska z Beatą Tyszkiewicz

Więc kiedy byłem taki, jak na tej fotografii, sam chciałem zrobić wszystko, co tu napisane. A potem zapomniałem i teraz jestem stary. I już nie mam ani czasu, ani sił, żeby wojny prowadzić i do ludożerców jeździć. A fotografię taką dałem, bo ważne jest, kiedy naprawdę chciałem być królem, a nie – kiedy o królu Maciusiu piszę. I myślę, że lepiej dawać fotografię królów, podróżników i pisarzy, kiedy nie byli jeszcze dorośli i starzy, bo tak – to się zdaje, że oni od razu byli mądrzy i nigdy nie byli mali. I dzieci myślą, że nie mogą być ministrami, podróżnikami i pisarzami, a to nieprawda.

Dorośli wcale nie powinni czytać mojej powieści, bo są w niej rozdziały niestosowne, więc nie rozumieją i będą się wyśmiewali. Ale jak chcą koniecznie, niech spróbują. Przecież dorosłym nie można zabronić, bo nie posłuchają – i co im kto zrobi?

Te słowa Janusza Korczaka, żyjącego w latach 1878 – 1942 umieszczone zostały we wstępie do najbardziej znanej jego książki dla dzieci – „Króla Maciusia Pierwszego”, powstałej w 1923 roku. Całe swoje życie Stary Doktor (bo taki miał przydomek), lekarz z zawodu, z zamiłowania pedagog, psycholog i pisarz poświęcił dzieciom, walce o ich prawa, sprawom ich rozwoju i wychowania. Był autorem wielu prac z zakresu pedagogiki i książek dla dzieci, m.in. „Kajtusia Czarodzieja” (1934 r.) i „Bankructwa małego Dżeka” (1924 r.).

Jego dewizą były słowa: „Nie ma dzieci – są ludzie”. Zginął wraz ze swoimi wychowankami z Domu Sierot w obozie zagłady w Treblince.

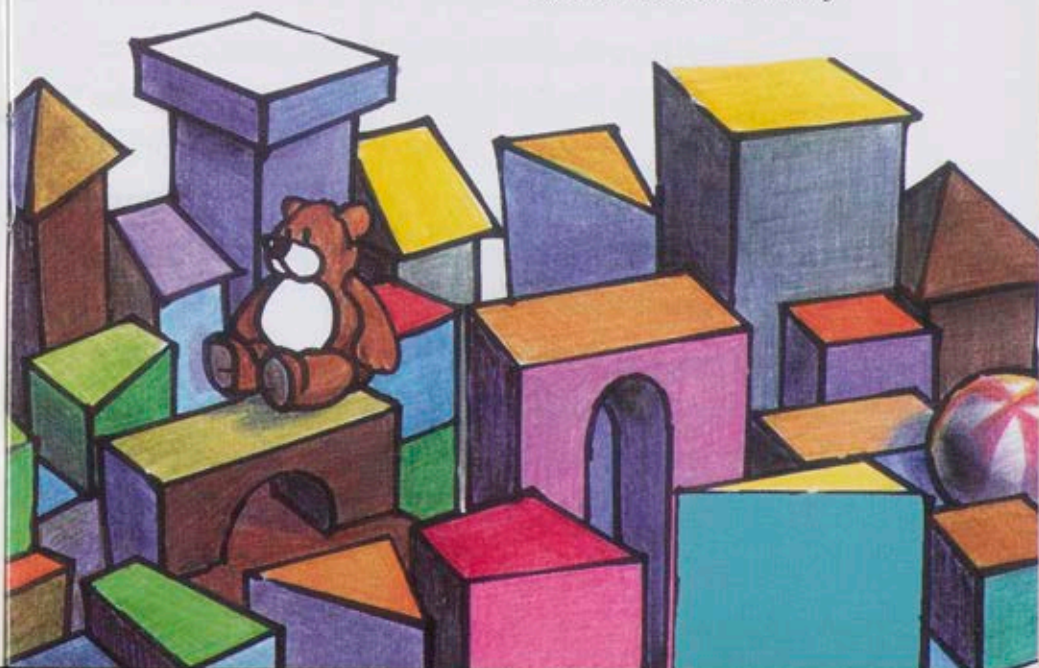
Niedługo zielony sztandar przyjęty będzie przez wszystkie dzieci całego świata. I wtedy dzieci zrozumieją, że powinny się bić, i będzie porządek. I wszyscy ludzie będą się kochali. I wcale nie będzie wojen. Bo jak nauczą się bić, jak są małe, nie będą się biły, jak urosną.

Król Maciuś – pisano w gazecie – pierwszy powiedział, żeby dzieci miały zielony sztandar. Król Maciuś wymyślił i teraz może zostać królem dzieci nie tylko w swoim państwie, ale na całym świecie.

Będzie dobrze. Dzieci będą miały takie same prawa jak dorośli i będą obywatelami.

Dzieci będą się słuchały nie dlatego, że się boją, tylko że same chcą, żeby był porządek.

Fragment powieści
„Król Maciuś Pierwszy”

Akt Pierwszy

Dziesięcioletni Maciuś po śmierci ojca obejmuje władzę w bajkowym państwie. Ale faktycznie w kraju rządzą Ministrowie z Premierem na czele, dla których sprawy państwowe nie są najważniejsze. Szybko doprowadzają do konfliktu z władcami sąsiednich krajów: Złą królową, Królem Smutnym i Królem Starym, co wywołuje wojnę. Premier zabrania informować Maciusia o zaistniałej sytuacji. Maciuś, niczego nie podejrzewając, bawi się z ulubioną Maskotką. O wojnie dowiaduje się dopiero od swojego przyjaciela Felka. Postanawia w przebraniu wyruszyć razem z Felkiem na front.

Tymczasem na polu walki wojska Maciusia ponoszą kolejną już porażkę. Maciuś i Felek dochodzą do wniosku, że tylko podstępem mogą pokonać przeciwników. Nocą śpiącym żołnierzom wroga niszczą broń. Teraz już bezbronne wojsko nie jest w stanie odeprzeć ataku żołnierzy Maciusia.

Zaniepokojeni zniknięciem króla Ministrowie wyruszają na poszukiwania. Docierają do pola bitwy, gdzie odnajdują Maciusia. A tam wszyscy zgroma-

dzeni, pełni podziwu dla małego króla, składają mu hołd. Maciuś natomiast rozkazuje puścić wolno wziętych do niewoli władców i proponuje im życie w zgodzie.

Maciuś zostaje zaproszony do króla ludożerców Bum-Druma. W podróż ponownie zabiera ze sobą Felka.

W królestwie Bum-Druma swoje moce roztoczył zły Czarnoksiężnik. Maciusiowi udaje się uwolnić króla Bum-Druma i mieszkańców królestwa spod jego władzy. W dowód wdzięczności Bum-Drum przyrzeka w razie konieczności oddać swoje życie za życie Maciusia, a córka Bum-Druma – Klu-Klu ofiarowuje mu swoją przyjaźń.

Zły Czarnoksiężnik nie daje jednak za wygraną. Nie zauważony przez nikogo ponownie pojawia się w wiosce i częstuje Maciusia śmiertelnym napojem. Bum-Drum śpieszy małemu królowi na ratunek, w porę podając lekarstwo.

I znów w państwie Bum-Druma panuje radość.

Akt Drugi

Zła Królowa, Król Stary i Król Smutny planują spisek przeciwko Maciusiowi, a zły Czarnoksiężnik ofiarowuje im swoją pomoc. Przebrany za Dziennikarza wyrusza do królestwa Maciusia, aby podstępem doprowadzić je do upadku. Tymczasem Maciuś, z workiem pełnym złota, w towarzystwie Klu-Klu i Felka, powraca do domu.

Maciuś w swoim pałacu bawi się z dziećmi i rozdaje im prezenty. Ministrowie nie są zadowoleni z jego poczynań. Obrażony i zdenerwowany mały król rozkazuje zamknąć ich w klatce. W tym momencie pojawia się podstępny Dziennikarz. Namawia Maciusia do oddania władzy w królestwie dzieciom, dorosłych natomiast proponuje wysłać do szkoły. Felek, widząc siebie w roli Premiera popiera ten pomysł. Klu-Klu jest przeciwna, jednak nie udaje jej się powstrzymać

Maciusia przed podjęciem złej decyzji.

Wprowadzona w życie reforma doprowadza do ogromnego chaosu i zniszczeń w państwie Króla Maciusia. Dzieci nie są w stanie rządzić i utrzymać porządku w kraju. Plan Dziennikarza udał się - państwo Maciusia chyli się ku upadkowi.

Sytuację wykorzystują Królowie. Wkraczają do państwa Maciusia, aresztują małego króla i skazują go na śmierć. Wyrok jednak nie zostaje wykonany. Mała Klu-Klu poinformowała o nieszczęściu Bum-Druma i ten przybywa na pomoc. Królowie poddają się, a podstępny Dziennikarz zostaje wystrzelony na bezludną wyspę.

W Królestwie Maciusia znów zapanował ład, porządek i radość.

A. S.

W przedstawieniu wykorzystano następujące utwory muzyczne:

Sergiusz PROKOFIEW

I Symfonia D-dur, op. 25
(Allegro, Larghetto, Gawot, Final)
Philadelphia Orchestra,
dyrygent Riccardo Muti
Philips

V Symfonia B-dur, op. 100 (Scherzo)
Orkiestra Filharmonii Leningradzkiej,
dyrygent Mariss Jansons
Revelation Records

I Koncert fortepianowy Des-dur
op. 10 (fragment)
Państwowa Orkiestra Symfoniczna
Ministerstwa Kultury ZSRR,
dyrygent Gienadij Roźdiestwienskij
Melodia

II Koncert fortepianowy g-moll
(Scherzo vivace)
Państwowa Orkiestra Symfoniczna
Ministerstwa Kultury ZSRR,
dyrygent Gienadij Roźdiestwienskij
Melodia

Dymitr SZOSTAKOWICZ

I Symfonia f-moll, op. 10
(część I, część II)
Państwowa Orkiestra Symfoniczna
Ministerstwa Kultury ZSRR,
dyrygent Gienadij Roźdiestwienskij
Melodia

IX Symfonia Es-dur, op. 70
(Allegro, Presto, Largo)
London Philharmonic Orchestra,
dyrygent Bernard Haitink
Decca

Muzyka do filmu „Owad” (suiata)

Polka z baletu „Złoty wiek”

Taniec z I Suiaty baletowej

Galop z I Suiaty baletowej

Walc z operetki
„Moskwa, Czeriomuszki” (akt III)
André Kostelanetz and His Orchestra
„Sony Classical”

Galop z I Suiaty baletowej (fragmenty)
Państwowa Orkiestra Symfoniczna
Ministerstwa Kultury ZSRR,
dyrygent Gienadij Roźdiestwienskij
Melodia

Realizatorzy

choreografia i reżyseria
Aleksandra STANISŁAWSKA

dekoracje
Bożena SMOLEC-BŁASZCZYK

kostiumy
Ewa WOSKOWSKA, Wanda ZALASA

światło
Aleksandra STANISŁAWSKA, Jerzy STACHOWIAK

asystenci choreografa
Ewa AMBROZIŃSKA, Witalij LITWINIENKO

pedagog zespołu baletowego
Witalij Litwinienko

akompaniator baletu
Nadira Burchanowa

inspicjent
Stanisław Krawiec

М. Буковичев '97

Obsada

<i>Król Maciuś Pierwszy</i>	Kamil Chmielecki • Jan Łukasiewicz
<i>Felek, jego przyjaciel</i>	Jan Łukasiewicz • Krzysztof Pabjańczyk
<i>Klu-Klu, córka Bum-Druma</i>	Karolina Sasin • Lucyna Wojnowska
<i>Maskotka</i>	Beata Brożek • Karolina Sasin
<i>Premier</i>	Krzysztof Brodek • Tomasz Jagodziński
<i>Minister wojny</i>	Adam Grabarczyk • Aleksander Miedwiediew
<i>Minister praw</i>	Jarosław Biernacki • Jerzy Gęsikowski
<i>Minister finansów</i>	Ireneusz Stencel • Krzysztof Pabjańczyk
<i>Czarnoksiężnik-Dziennikarz</i>	Krzysztof Brodek • Witalij Litwinienko jr.
<i>Bum-Drum, król ludożerców</i>	Adam Grabarczyk • Jacek Miszczak
<i>Król Stary</i>	Jarosław Biernacki • Sebastian Czinar
<i>Król Smutny</i>	Tomasz Jagodziński • Witalij Litwinienko jr.
<i>Zła Królowa</i>	Mirosława Miłoś • Edyta Wasłowska
<i>Damy dworu</i>	Lidia Nowak • Magdalena Redlewska-Stolarek Edyta Wasłowska • Beata Brożek Agata Pawlak • Dagmara Wiśniewska
<i>Posel Bum-Druma</i>	Grzegorz Cecherz • Ireneusz Stencel

Obsada

Wojsko Maciusia Beata Gęsikowska • Jolanta Henke
Monika Krzysztosińska • Agata Pawlak
Dagmara Wiśniewska • Grzegorz Cecherz
Kamil Chmielecki • Sebastian Czinar
Artur Firaza • Krzysztof Zawadzki

Wojsko Królów Agata Jankowska • Jolanta Kłos
Magdalena Redlewska-Stolarek
Dorota Stępień • Agnieszka Wojda
Mariusz Caban • Jerzy Gęsikowski
Aleksander Miedwiediew •
Bartłomiej Raźnikiewicz
Grzegorz Stachurka • Krzysztof Zawadzki

Przekupki Iwona Duliasz • Agata Jankowska
Joanna Kopka • Jolanta Kłos • Aneta Król
Lidia Nowak • Agnieszka Podlecka
Ilona Rolka • Dorota Stępień

Żony Bum-Druma Beata Gęsikowska • Joanna Kopka
Monika Krzysztosińska • Ilona Rolka
Lilianna Surdyk • Ewa Wiśnioch
Lucyna Wojnowska

Nauczyciel matematyki Jakub Spociński • Jerzy Gęsikowski

Nauczyciel geografii Grzegorz Cecherz • Aleksander Miedwiediew

Guwernantka Magdalena Redlewska-Stolarek
Ewa Kowalska • Agnieszka Wojda

Dworzanie Jacek Miszczak • Bartłomiej Raźnikiewicz
Grzegorz Stachurka

Uczniowie Państwowej Szkoły Baletowej im. Feliksa Parnella w Łodzi

Zespół Baletowy Teatru Wielkiego w Łodzi
SEZON 1997/98

PRIMABALERINA: Edyta Wasłowska

I SOLIŚCI: Malwina Poleszak, Krzysztof Brodek

SOLIŚCI: Beata Brożek, Mirosława Miłoś, Karolina Sasin, Jarosław Biernacki,
Kamil Chmielecki, Jerzy Gęsikowski, Adam Grabarczyk, Tomasz Jagodziński, Witalij
Litwinienko jr., Jan Łukasiewicz, Aleksander Miedwiediew, Jacek Miszczak, Krzysztof
Pabjańczyk

KORYFEEJE: Agnieszka Gąsiewicz, Mariola Helbik, Małgorzata Łuchniak, Lidia
Nowak, Magdalena Redlewska-Stolarek, Grzegorz Cecherz, Artur Firaza, Jakub
Spociński, Ireneusz Stencel, Krzysztof Zawadzki

ZESPÓŁ BALETOWY: Agnieszka Antoszczyk, Krystyna Bukowiecka, Grażyna
Błaszczyk, Iwona Duliasz, Beata Gęsikowska, Jolanta Henke, Agata Jankowska,
Jolanta Kłos, Joanna Kopka, Ewa Kowalska, Aneta Król, Monika Krzysztoń, Aneta
Lefek, Agata Pawlak, Agnieszka Podlecka, Ilona Rolka, Dorota Stępień, Lilianna
Surdyk, Dagmara Wiśniewska, Ewa Wiśnioch, Agnieszka Wojda, Lucyna Wojnowska,
Sebastian Czinar, Wojciech Domagała, Bartłomiej Raźnikiewicz, Grzegorz Stachurka

KIEROWNIK BALETU: Kazimierz Wrzosek

KOORDYNATOR pracy baletu: Jolanta Wichlińska

PEDAGOG baletu: Witalij Litwinienko

ASYSTENCI choreografa: Anna Franczek-Lewandowska, Edyta Wasłowska,
Krzysztof Brodek, Jacek Miszczak

AKOMPANIATORZY: Nadira Burchanowa, Tomasz Walczak

Sezon 1997/98
PRAPREMIERA – 25 października 1997

-
- Ilustracja: Wojciech Bukowiecki ■ Fotografia na okładce według pomysłu Wandy Zalazy: Chwałisław Zieliński ■
 - Redakcja: Agnieszka Smuga ■ Realizacja poligr.: projekt okładki: Witold Wódka ■ Druk: Polydruk, Łódź ■
 - Wydawca: Teatr Wielki w Łodzi ■ Nakład: 2000 egz. ■

